

احتمال یا اندازه گیری

شانس

به نام خدا

درس امروز درباره احتمال.

همتا با کلمه احتمال آشنا هستید. آگه بفوایم به زبون ساده بگیم، احتمال به معنی اینه که
چقدر امکان داره که یه رفتار اتفاق بیفته.

مثلا وقتی شیر یا فط بازی می‌کنیم، احتمال اومدن شیر چقدره؟ یعنی چقدر امکان داره که
وقتی سکه پایین میاد شیر باشه.

وقتی یه تاس رو پرتاب می‌کنیم احتمال اومدن عدد ۵ چقدره؟ چقدر امکان داره که عدد
۵ بیاد.

در اینجا می‌فوایم یاد بگیریم که چطوری احتمال این رفتارها رو پیدا کنیم.

اول حالت‌های هم‌شانس رو تعریف می‌کنیم.

حالت‌های هم‌شانس به چه حالت‌هایی گفته میشه؟

وقتی یه سکه سالم رو پرتاب می‌کنیم، احتمال اینکه سکه شیر بیاد با احتمال اینکه فط
بیاد برابره. به این حالت‌ها، حالت‌های هم‌شانس گفته میشه. یعنی احتمال رخ دادنشون
برابره.

مثلا آگه سکه کج باشه ممکنه احتمال رخ دادن شیر و فط با هم برابر نباشه، در اون
صورت اینها هم‌شانس نیستن.

در پرتاب یه تاس هم احتمال رخ دادن عددها با هم برابره. یعنی هم‌شانس هستن.

محاسبه احتمال رخ دادن پیشامد:

برای اینکه احتمال رخ دادن یک پیشامد رو به دست بیاریم به دو تا عدد احتیاج داریم:

۱. تعداد همه حالت‌های ممکن

یعنی کلاً چند تا حالت ممکنه پیش بیاد. مثلاً:

در پرتاب یه سکه، دو حالت داریم: شیر و خط. پس تعداد حالت‌های ممکن ۲ میشه.

در پرتاب یه تاس، شش تا حالت داریم، ۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱. پس تعداد

حالت‌های ممکن در پرتاب یک تاس برابر ۶ هست.

۲. تعداد حالت‌های مطلوب

یعنی اون چیزی که ما می‌خوایم اتفاق بیفته

مثلاً فرض کنید در پرتاب سکه، می‌خوایم ببینیم با چه احتمالی شیر اتفاق میفته.

پس حالت مطلوب ما در اینجا رخ دادن شیر میشه. و تعداد این حالت‌ها ۱ هست.

یا فرض کنید در پرتاب تاس، می‌خوایم ببینیم احتمال رخ دادن عدد زوج چقدره.

پس حالت‌های مطلوب ما عددهای زوج هستن. یعنی ۲ و ۴ و ۶. چند تا شدن؟ ۳

تا. پس تعداد حالت‌های مطلوب ما ۳ میشه.

بعد از اینکه این دو تا عدد به دست اومد، احتمال رخ دادن یه پیشامد به صورت

زیر به دست میاد:

$$\text{احتمال رخ دادن هر پیشامد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}}$$

چند تا مثال ببینیم.

از مثالهای ساده شروع می‌کنیم:

در پرتاب یک سکه سالم احتمال رخ دادن فط چقدر است؟

دو تا عدد مورد نیاز رو به دست میاریم:

تعداد همه حالت‌های ممکن = ۲ (شیر - فط)

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱ (فط)

بنابراین:

$$\text{احتمال رخ دادن فط} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{2}$$

مثال بعد:

احتمال رخ دادن عدد فرد در پرتاب یک تاس چقدر است؟

تعداد همه حالت‌های ممکن = ۶ (عددهای ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶)

تعداد حالت‌های مطلوب = ۳ (عددهای ۱ و ۳ و ۵)

بنابراین:

$$\text{احتمال رخ دادن عدد فرد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{3}{6}$$

کار در کلاس

۱- پنج توپ کوچک با شماره‌های ۱ تا ۵ را داخل یک جعبه ریخته‌ایم. احمد یکی از آنها را به طور تصادفی از جعبه خارج می‌کند. قرار است اگر عدد توپ زوج بود، جایزه بگیرد. احتمال اینکه احمد جایزه بگیرد چقدر است؟

تعداد همه حالت‌های ممکن = ۵ ، چرا ۵ همیشه؟ چون ۵ تا توپ داریم توی جعبه.

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

حالت مطلوب برای ما پیه؟ اینکه شماره توپ زوج باشه.

کدوم توپها شماره‌شون زوج؟ توپ شماره ۲ و توپ شماره ۴

یعنی دو تا توپ . بنابراین:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۲

$$\text{احتمال پیرون آمدن توپ زوج} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{2}{5}$$

۲- حمید می‌داند دوستش در خرداد به دنیا آمده است اما نمی‌داند چه روزی! احتمال

اینکه دوست حمید در روز ۱۵ خرداد به دنیا آمده باشد، چقدر است (خرداد ۳۱ روز دارد)؟

تعداد حالت‌های ممکن = ؟

دوست حمید در چه روزهایی ممکنه به دنیا اومده باشه؟ ۱ فرورداد ، ۲ فرورداد ، ۳ فرورداد ،

۴ فرورداد ، ... ۳۱ فرورداد . چند روز میشه ۳۱ روز . بنابراین :

تعداد حالت‌های ممکن = ۳۱

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

حالت مطلوب در اینجا اینه که دوست حمید در ۱۵ فردا به دنیا اومده باشه، پس روز مطلوب ماست؟ امروز. بنابراین:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱

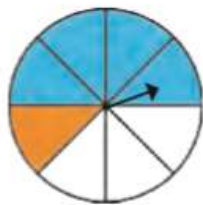
پس داریم:

$$\text{احتمال اینکه روز تولد ۱۵ فردا باشد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{31}$$

فعالیت

۱- الف) عقره چرخنده زیر را می‌چرخانیم. احتمال هر یک از حالت‌های زیر را پیدا کنید و در جدول بنویسید.

نایستد	بایستد	
$\frac{7}{8}$	$\frac{1}{8}$	عقره روی نارنجی
		عقره روی آبی
		عقره روی سفید

گفتیم برای به دست آوردن احتمال، به دو تا عدد احتیاج داریم.

اولین عدد، تعداد همه حالت‌های ممکنه، در اینجا همه حالت‌های ممکن چند تاس؟ تعداد برش‌های دایره رو میشماریم، ۸ تا میشه. پس مفرج همه کسرهای مناسبه احتمال ۸ میشه. حالا یکی یکی حالت‌های مطلوب رو حساب می‌کنیم:

احتمال اینکه عقربه روی آبی بایستد :

در اینجا تعداد حالت‌های مطلوب چند همیشه؟ حالت مطلوب اینه که عقربه روی فونه آبی بایسته، چند تا فونه آبی داریم؟ ۴ تا .

بنابراین:

$$\frac{4}{8} = \text{احتمال اینکه عقربه روی آبی بایستد}$$

قسمت بعد:

احتمال اینکه عقربه روی آبی نایستد.

حالت مطلوب برای ما اینه که عقربه روی آبی نباشه

پس کجاها میتونه باشه؟ یا نارنجی یا سفید.

بنابراین تعداد حالت‌های مطلوب برابر ۴ همیشه (سه تا سفید، یه نارنجی) . پس:

$$\frac{4}{8} = \text{احتمال اینکه عقربه روی آبی نایستد}$$

برای قسمت‌های بعد هم به همین صورت حل میشه:

نایستد	بایستد	
$\frac{7}{8}$	$\frac{1}{8}$	عقربه روی نارنجی
$\frac{4}{8}$	$\frac{4}{8}$	عقربه روی آبی
$\frac{5}{8}$	$\frac{3}{8}$	عقربه روی سفید

مثال:

۳- سی مهره با شماره‌های ۱ تا ۳۰ را در گردونه‌ای ریخته‌ایم. مهره‌ای را به‌طور تصادفی از گردونه خارج می‌کنیم. احتمال هریک از حالت‌های زیر را به‌دست آورید:

الف) فرد بودن عدد روی مهره

ب) مضرب ۵ بودن عدد روی مهره

ج) اول بودن عدد روی مهره

تعداد حالت‌های ممکن = ۳۰

الف:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱۵ (به تعداد عددهای فرد کوچکتر از ۳۰)

$$\text{احتمال اینکه مهره فرد باشد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{15}{30}$$

ب:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۶ (مضرب‌های ۵ رو بشمارید)

$$\text{احتمال اینکه مضرب ۵ باشد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{6}{30}$$

ج:

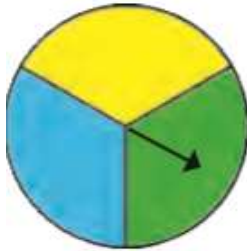
تعداد حالت‌های مطلوب = ۱۰

عددهای اول کوچکتر از ۳۰: { ۲ و ۳ و ۵ و ۷ و ۱۱ و ۱۳ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۳ و ۲۹ }

$$\text{احتمال اینکه عدد اول باشد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{10}{30}$$

حل تمرین صفحه ۱۳۱
احتمال یا اندازه‌گیری شانس

تمرین

۱- اگر عقربه شکل چرخندهٔ روبه‌رو را ۳۰۰ بار بچرخانیم.
عبارت‌های درست را با $\checkmark$ و عبارت‌های نادرست
را با $\times$ مشخص کنید.

الف) عقربه ۱۰۰ بار روی زرد می‌ایستد.

ب) انتظار داریم عقربه تقریباً ۱۰۰ بار روی آبی بایستد.

ج) تعداد دفعاتی که عقربه روی هر یک از این سه رنگ می‌ایستد، حتماً برابر است.

قسمت الف نادرسته، چون با قطعیت نمی‌تونیم نظر بدیم.

قسمت ب درسته، با توجه به اینکه به اینک ۳۰۰ بار می‌چرخونیم و هر سه تا رنگ هم اندازه
هستن، انتظار داریم تقریباً ۱۰۰ بار روی زرد بایسته.

قسمت ج هم نادرسته، احتمال اینکه عقربه روی هر سه رنگ بایسته با هم برابره ولی با
قطعیت نمی‌تونیم بگیم هتما این اتفاق میفته.

۲- تاسی را می‌اندازیم؛ احتمال هر یک از پیشامدهای زیر را حساب کنید.

الف) مضرب ۵ بیاید.

ب) شمارندهٔ ۶ بیاید.

ج) ۷ یا بیشتر بیاید.

تعداد حالت‌های ممکن در پرتاب تاس = ۶

الف:

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

حالت مطلوب در اینجا مضرب ۵ بوده، بین اعدادی که روی تاس هستن فقط ۵

مضرب پنجه. بنابراین:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱

پس داریم:

$$\text{احتمال اینکه مضرب ۵ باشه} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{6}$$

ب:

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

حالت مطلوب در اینجا اینه که عدد، شمارنده ۶ باشه، بین اعدادی که روی تاس هستن

فقط ۲ و ۳ و ۴ شمارنده ۶ هستن، بنابراین:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۳

پس داریم:

$$\text{احتمال اینکه شمارنده ۶ باشه} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{3}{6}$$

ج:

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

حالت مطلوب در اینجا این است که عدد بزرگتر از ۷ باشد، آیا بین اعدادی که روی تاس هستند عددی بزرگتر از ۷ وجود دارد؟ خیر. بنابراین:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۰

پس داریم:

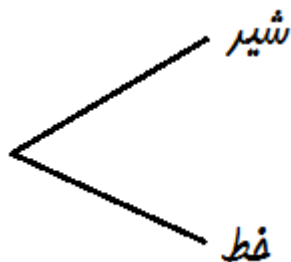
$$\text{احتمال اینکه بزرگتر از ۷ باشد} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{0}{6} = 0$$

بررسی حالت‌های ممکن

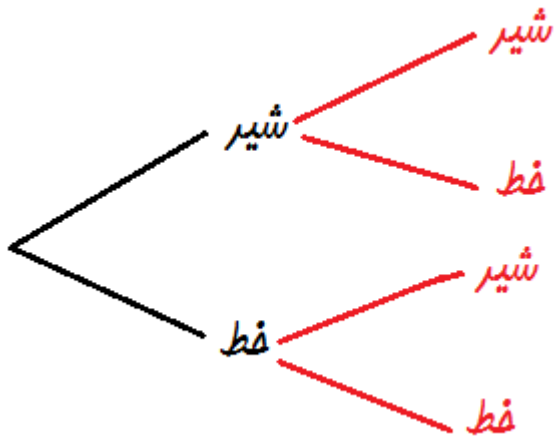
در قسمت قبل دیدیم که برای مناسبه احتمال یک پیشامد به دو تا عدد احتیاج داریم که یکی از آنها "تعداد حالت‌های ممکن" بود. در این قسمت می‌فوییم بیشتر در مورد این مطلب صحبت کنیم.

فرض کنید یک سکه رو ۲ بار پرتاب می‌کنیم، چه حالت‌هایی می‌تونه به وجود بیاد؟

برای بار اول سکه رو پرتاب می‌کنیم: یا شیر می‌آید یا خط:

حالا سکه رو برای بار دوم پرتاب می‌کنیم، چه حالت‌هایی داریم؟ باز ۳ شیر یا ۲
این حالتها رو در ادامه پرتاب اول می‌نویسیم:

اینجا حالت‌های مفتلف برای پرتاب دو سکه هست.

اگه بفوایم این حالتها رو بنویسیم باید هر شافه رو تا انتها بریم و بعد بریم سراغ شافه بعدی. مثلاً

در شافه اول داریم: شیر - شیر .

در شافه دوم داریم شیر - خط .

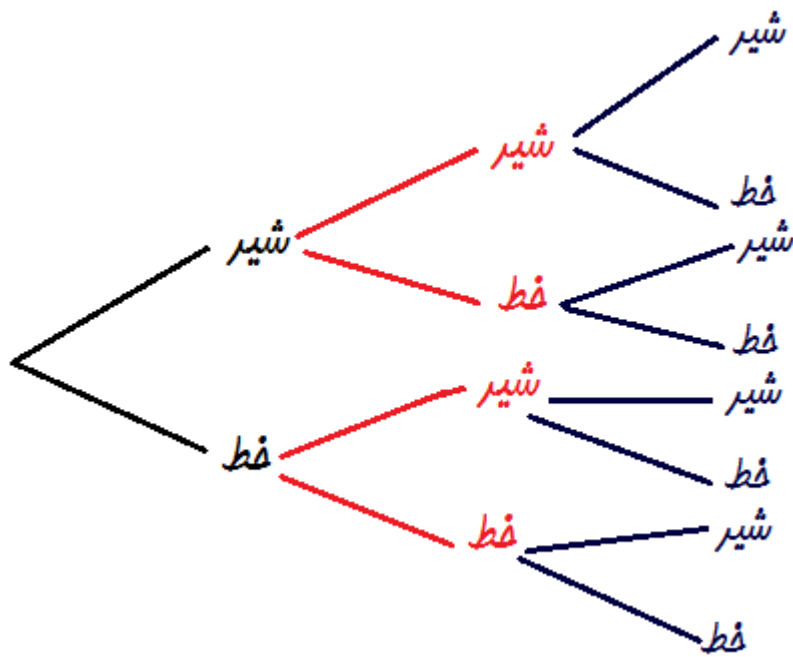
در شافه سوم داریم خط - شیر .

در شافه چهارم داریم خط - خط .

بنابراین بطور کلی:

{ شیر - شیر ، شیر - خط ، خط - شیر ، خط - خط } = حالت‌های مفتلف پرتاب دو سکه

حالا فرض کنید سکه رو سه بار پرتاب می‌کنیم، چه اتفاقی می‌فته؟ شافه‌های ما باید ادامه پیدا کنن، بنابراین داریم:

{ شیر-شیر-شیر ، شیر-شیر-فط ، شیر-فط-شیر ، شیر-فط-فط ، فط-شیر-شیر ، فط-شیر-فط ، فط-فط-شیر ، فط-فط-فط }

{ فط-شیر-فط ، فط-فط-شیر ، فط-فط-فط }

تعداد کل حالتها چند تاس؟ ۸ حالت

فرض کنید می‌خواهیم احتمال زیر رو مناسبه کنیم:

احتمال اینکه در پرتاب سه سکه ، دو بار فط بیاید:

طبق مطالبی که جلسه قبل گفتیم دو تا عدد لازم داریم، تعداد کل حالتها و تعداد حالتهای مطلوب.

تعداد کل حالتها که ۸ هست.

باید تعداد حالتهای مطلوب رو بدست بیاریم، یعنی باید ببینیم در چند حالت از حالتی

که نوشتیم دو تا فط داریم. کدوم حالتها میشه؟

شیر-فط-فط ، فط-فط-شیر ، فط-شیر-فط

چند حالت شد؟ ۳ تا . بنابراین:

$$\text{احتمال رخ دادن ۲ قط} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{3}{8}$$

به مطلب موع:

ما برای اینکه تعداد کل حالت‌ها رو به دست بیاریم، نمودار درختی رو کشیدیم و حالت‌های مختلف رو به دست آوردیم و شمردیم، فرض کنید می‌خوایم تعداد حالت‌های پرتاب ۲۰ سکه رو به دست بیاریم، آیا میشه از نمودار درختی استفاده کنیم؟ قطعاً نه!

چرا؟

چون هم درختمون خیلی بزرگ میشه و هم احتمال اشتباه کردنمون به شدت بالا میره. به جای این کار از یه راه ساده‌تر استفاده می‌کنیم.

در هر پرتاب سکه ۲ حالت وجود داره، حالا هر تعداد که سکه‌ها پرتاب شده بودن، ما هم به همون تعداد عدد ۲ رو در خودش ضرب می‌کنیم، مثلاً برای پرتاب ۳ سکه، ۳ بار عدد ۲ رو در خودش ضرب می‌کنیم:

$$\text{تعداد حالت‌های پرتاب ۳ سکه} = 2 \times 2 \times 2$$

$$\text{تعداد حالت‌های پرتاب ۴ سکه} = 2 \times 2 \times 2 \times 2$$

$$\text{تعداد حالت‌های پرتاب ۵ سکه} = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2$$

$$\text{تعداد حالت‌های پرتاب ۶ سکه} = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2$$

برای نشون دادن حالت‌های مختلف پرتاب ۲ سکه از روش نمایش زیر هم می‌تونیم استفاده کنیم:

سکه دوم سکه اول		
	رو - رو	رو - پشت
	پشت - رو	پشت - پشت

توجه داشته باشید این روش نمایش رو فقط زمانی می‌تونیم استفاده کنیم که دو تا فرد داریم، مثلاً برای پرتاب سه تا سکه نمی‌تونیم از این روش استفاده کنیم. ولی برای مسائل دو تایی قابل استفاده‌س.

مثلاً پرتاب یک سکه و یک تاس
انتخاب یک لباس و یک شلوار و ...

حل تمرین صفحه ۱۳۴

بررسی حالت‌های ممکن

۱- در یک کارخانه دوچرخه سازی دو مدل دوچرخه تولید می‌شود: دوچرخه جاده و دوچرخه کوهستان. در این کارخانه هر نوع دوچرخه در سه رنگ زرد، قرمز و آبی و دو اندازه ۲۴ و ۲۶ تولید می‌شود.

الف) چند نوع دوچرخه مختلف در این کارخانه تولید می‌شود؟
ب) در نشریه تبلیغاتی این کارخانه، در هر صفحه عکس یکی از این دوچرخه‌ها آمده است. علی یکی از صفحه‌ها را به‌طور تصادفی انتخاب می‌کند. احتمال اینکه در این صفحه دوچرخه کوهستان آبی رنگ اندازه ۲۶ دیده شود، چقدر است؟

الف :

دو مدل دو پرفه داریم

سه رنگ دو پرفه داریم

دو اندازه دو پرفه داریم

بنابراین تعداد انواع مختلف دو پرفه های تولید شده در این کارخانه برابر است با:

$$2 \times 3 \times 2 = 12$$

مثلا دو پرفه کوهستان - زرد زنگ - اندازه ۲۴

دو پرفه کوهستان - زرد زنگ - اندازه ۲۶

دو پرفه چاده - زرد زنگ - اندازه ۲۴

دو پرفه چاده - زرد زنگ - اندازه ۲۶

دو پرفه کوهستان - قرمز - اندازه ۲۴

دو پرفه کوهستان - زرد زنگ - اندازه ۲۶

و ....

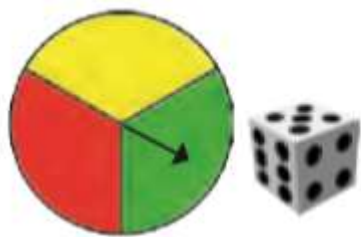
۱۲ حالت رو باید بتونیم بنویسیم.

ب :

تعداد کل حالتها ۱۲ هست.

تعداد حالت‌های مطلوب برابر تعداد دوپرفه های کوهستان آبی رنگ اندازه ۲۶ هست.
 پس فقط یک حالت مطلوب داریم. (پون هم مدل ، هم رنگ و هم اندازه دوپرفه رو گفته و فقط یکی از اون ۱۲ حالت این خصوصیات رو دارن)

$$\text{احتمال مشاهده عکس دوپرفه مورد نظر} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{12}$$

۲- عقربه چرخنده مقابل را می چرخانیم و تاسی را می اندازیم.
 الف) با کامل کردن جدول، همه حالت‌های ممکن را پیدا کنید.

تاس \ چرخنده	۱	۲	۳	۴	۵	۶
سبز						
قرمز						
زرد						

ب) در چند حالت عقربه روی قرمز ایستاده است و تاس عددی زوج را نشان می دهد؟

تاس \ چرخنده	۱	۲	۳	۴	۵	۶
سبز	۱-س	۲-س	۳-س	۴-س	۵-س	۶-س
قرمز	۱-ق	۲-ق	۳-ق	۴-ق	۵-ق	۶-ق
زرد	۱-ز	۲-ز	۳-ز	۴-ز	۵-ز	۶-ز

ب :

۲- قرمز ، ۴- قرمز ، ۶- قرمز

بنابراین در ۳ حالت این اتفاق می‌فته.

۳- قفلی داریم که رمز آن عددی یک رقمی است. (این رقم می‌تواند ۰، ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ یا ۹ باشد.)

الف) احتمال اینکه با یک حدس بتوانیم رمز قفل را پیدا کنیم، چقدر است؟

ب) اگر رمز دو رقمی شود، این احتمال چه تغییری می‌کند؟

الف:

تعداد کل حالتها : ۱۰ (اعداد از صفر تا ۹)

تعداد حالتهای مطلوب : ۱ (پون رمز فقط یکی از این اعداد)

بنابراین:

$$\text{احتمال} = \frac{\text{تعداد حالتهای مطلوب}}{\text{تعداد همه حالتهای ممکن}} = \frac{1}{10}$$

ب : در این حالت رمز ما عدد دو رقمی هست. تعداد کل حالتهای ما چند تاس؟

۱۰۰ تا (از ۰۰ تا ۹۹ ، در واقع ما می‌تونیم رقم اول رو هم صفر انتخاب کنیم)

تعداد حالتهای مطلوب : ۱ (پون فقط یکی از این اعداد رمز هست)

بنابراین:

$$\text{احتمال} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{100}$$

۴- دو تاس را می‌اندازیم:

- الف) با رسم جدول مناسب، همه ۳۶ حالت ممکن را پیدا کنید.
ب) احتمال اینکه یکی از تاس‌ها ۳ و تاس دیگر ۵ بیاید، چقدر است؟
ج) احتمال اینکه هر دو تاس ۵ بیاید، چقدر است؟
د) پاسخ قسمت‌های ب و ج را با هم مقایسه کنید و دلیل تفاوتشان را بنویسید.

الف:

	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	(۱,۱)	(۱,۲)	(۱,۳)	(۱,۴)	(۱,۵)	(۱,۶)
۲	(۲,۱)	(۲,۲)	(۲,۳)	(۲,۴)	(۲,۵)	(۲,۶)
۳	(۳,۱)	(۳,۲)	(۳,۳)	(۳,۴)	(۳,۵)	(۳,۶)
۴	(۴,۱)	(۴,۲)	(۴,۳)	(۴,۴)	(۴,۵)	(۴,۶)
۵	(۵,۱)	(۵,۲)	(۵,۳)	(۵,۴)	(۵,۵)	(۵,۶)
۶	(۶,۱)	(۶,۲)	(۶,۳)	(۶,۴)	(۶,۵)	(۶,۶)

ب:

تعداد کل حالتها ۳۶ هست.

تعداد حالت‌های مطلوب برابر تعداد حالت‌هایی هست که یه تاس ۳ و یه تاس ۵ باشه، این حالتها رو در جدول پیدا میکنیم: (۳ و ۵) ، (۵ و ۳)

۲ حالت مطلوب داریم، بنابراین:

$$\text{احتمال فوخته شده} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{2}{36}$$

(ج)

تعداد کل حالتها = ۳۶

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱ (فقط حالت (۵ و ۵))

$$\text{احتمال} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{1}{36}$$

(د)

تفاوت قسمت ج و د به خاطر تفاوت در تعداد حالت‌های مطلوبه. در قسمت ب، دو حالت ممکنه اتفاق بیفته و در حالت ج، یک حالت

۵- دو سکه را می‌اندازیم. احتمال اینکه دست کم یکی از آنها رو بیاید، چقدر است؟

تعداد کل حالتها در پرتاب ۲ سکه = ۴

تعداد حالت‌های مطلوب = ؟

توجه داشته باشید که گفته دست کم یکی رو بیاد، یعنی یا یکی رو بیاد یا ۲ تا.

پس حالت‌های مطلوب ما: رو - رو ، پشت - رو ، رو - پشت هست، یعنی:

تعداد حالت‌های مطلوب = ۳ . بنابراین:

$$\text{احتمال دست کم یک رو} = \frac{\text{تعداد حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد همه حالت‌های ممکن}} = \frac{3}{4}$$

۶- لوله‌های انشعاب آب به هر قسمت که برسند، دوشاخه می‌شوند. پس از طی کردن ۵ قسمت، چند خروجی خواهیم داشت؟ با عدد توان‌دار نشان دهید.

این دقیقاً مشابه اینه که بگیریم در پرتاب ۵ سکه چند حالت بوجود میاد، چون در پرتاب سکه هم در هر مرحله از هر فط دو تا فط فارغ میشه، بنابراین طبق مطالبی که برای سکه ها گفتیم:

$$\text{تعداد حالت‌ها پس از ۵ قسمت} = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2$$

یا برابر: 2^5

آموزش گام به گام ریاضی چهارم تا دهم در سایت:

www.riazibaham.ir

و کانال‌های @RiaziBaHam8 و @RiaziBaHam

برای دریافت جزوات سایر پایه‌ها، تمرین‌های حل شده و نمونه سوالات

امتثانی حل شده، به "ریاضی با هم" پیوندید.